

બંધારણ સાથે દગો ન કરો. નાગરિકત્વ સુધારા વિધેયકને રદ કરો

આઝાદી સમયથી ભારતીયો બંધારણ સાથે ઊંડાણ પૂર્વક જોડાયેલા છે. આ નાગરિકત્વની જોગવાઈમાં બંધારણ કોઈપણ જાતિ, જ્ઞાતિ, ધર્મ, વર્ગ, ભાષા કે સમુદાયના ભેદ વિના એકતાના મૂળભૂત સિદ્ધાંત પર ભાર આપે છે.

આપણી આઝાદીની લડતને દૃષ્ટી આપતા સમાવિષ્ટ અને સમગ્ર ભારતના સ્વપનને નાગરિકત્વ (સુધારા) વિધેયક, 2019 ગણકારતું નથી. 1955ના નાગરિકત્વ કાયદામાં સુધારા દર્શાવતું આ નવું વિધેયક આપણાં બંધારણનાં મૂળભૂત માળખાનું ઉલ્લંઘન કરે છે. ઉલ્લેખનીય છે કે આ ફક્ત એક નાનકડો ફેરફાર નથી. આ વિધેયકથી ભારતીય ગણતંત્રની મૂળભૂત વિભાવના જ બદલાઈ જશે.

સ્વતંત્ર અને બિનસાંપ્રદાયિક ગણતંત્રની સ્થાપના બાદ પ્રથમ વખત આ વિધેયક ધર્મને નાગરિકત્વનું મુખ્ય પાસું ગણે છે. આ વિધેયક નાગરિકત્વ કાયદા 1955માં સુધારા કરવામાં માગે છે જેથી બાંગ્લાદેશ, અફઘાનિસ્તાન અને પાકિસ્તાનના બિન-મસુલ્મ લોકો માટે ભારતના નાગરિક બનાવનો રસ્તો વધુ ઝડપી બને. પહેલી વાર કાયદા દ્વારા એવો પ્રયાસ થઈ રહ્યો છે કે મુસ્લીમોને માત્ર ધર્મના આધારે નાગરિકત્વમાંથી બાકાત રાખવામાં આવે.

આ વિધેયકને આખા દેશમાં અમલમાં આવનારા રાષ્ટ્રીય નાગરિકત્વ રજીસ્ટરની સાથે સાંકળીને જોવો જોઈએ. NRCનો અમલમાં આસામમાં પહેલાથી જ કરવામાં આવ્યો છે અને નાગરિકત્વને કાગળિયા, ડિટેન્શન સેન્ટર અને ટ્રિબ્યુનલો સાથે જોડીને લોકોમાં ભાગલા પાડવાનું કામ થયું છે. જેઓ અનિશ્ચિતતાની વચ્ચે જીવન ગાળી રહ્યા તેમને વધુ નુકસાન થયું છે. મૃત્યુ, પરિવારથી વિખુટા પડવું, અટકાયતીઓની શિબિરો, વિદેશીઓ માટેની ટ્રિબ્યુનલોના ભયને કારણે શાસનવિહોણી ગૂંચવાળાવાળી વ્યવસ્થા ઊભી થશે. સામાન્ય માણસો, લઘુમતિઓ, મહિલાઓ, બાળકો અને ગરીબોએ સતત પીડાવું પડશે. નાગરિકત્વ વિધેયક અને સંપૂર્ણ રાષ્ટ્રમાં લાગુ થનારું NRC, ખાદ્યસૂરક્ષા, રોજગારી, જ્ઞાતિ, જાતિ અને વર્ગના આધારે થતાં ભેદભાવ, વાણી અને પૂજનની સ્વાતંત્રતા જેવી જરૂરિયાતો પૂર્ણ કરવાની જગ્યાએ લોકોમાં ભાગલા પાડશે અને પીડા આપશે.

વિધેયકમાં જણાવ્યું છે કે ત્રણ બહુમતિ મુસ્લીમ દેશોમાં ધાર્મિક અત્યાચારનો ભોગ બનેલા અથવા તેમના પર અત્યાચાર થશે તેવા ભય સાથે ભારતમાં આવેલા બિન મુસ્લીમ લોકોને નાગરિક બનાવવામાં આવશે. તો પછી મ્યાનમારમાંથી રેફ્યુજી તરીકે આવેલા રોહિંગ્યા કે પછી શ્રીલંકામાંથી આવેલા તામિલો કે પાકિસ્તાનમાંથી આવેલા અહમદિયાને કેમ બાકાત રાખવામાં આવે? કેમ માત્ર ત્રણ દેશોનો જ ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે જાણે શરણાર્થીઓ માત્ર ત્યાં જ રહેતા હોય? આપણે આંતરરાષ્ટ્રી કાયદા મુજબની શરણાર્થી નીતિ બનાવાવની જરૂર છે, નહીં કે રાજનૈતિક લાભ માટે કોઈ ધર્મ આધારીત નીતિ બને.

આ વિધેયક બંધારણને બાજુએ મૂકે છે. નાગરિકત્વ સુધારા વિધેયકનું એક આખી જાતિને જાણી જોઈને અવણગવું એ ભેદભાવભર્યું અને ભાગલાવાદી છે. ભારતીય સંવિધાનની કલમ 14,15,16 અને 21 કે જે સમાનતાનો હક, કાયદા સામે સમાનતા અને ભારતીય ગણતંત્ર દ્વારા સમાન વ્યવહારનો બિનસાંપ્રદાયિક સિદ્ધાંત આપે છે, તેનું જ ઉલ્લંઘન કરે છે. બંધારણ દ્વારા પ્રાપ્ત સંઘિય માળખાનું આ

વિધેયક ઉલ્લંઘન કરે છે. સાંસદમાં પણ ચર્ચાને આ વિધેયક અવગણે છે સાથે જ બંધારણી લોકશાહીમાં ખુલ્લી અને સામુહિક ચર્ચાને પણ અવગણે છે.

ભાગલાવદી, ભેદભાવપૂર્ણ અને ગેરબંધારણીય હોવાને લીધે કલા અને શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલા લોકો વિધેયકનો વિરોધ કરે છે. આખા દેશમાં લાગૂ થનારા NRCની સાથે આ વિધેયક દેશભરના લોકો માટે અમાપ પીડાને આમંત્રણ આપશે. ભારતીય ગણતંત્રને આ વિધેયક મૂળભૂત રીતે અસર કરશે. એટલે જ અમે માગણી કરીએ છીએ કે સરકાર આ વિધેયકને રદ કરે. એટલા માટે જ અમે માગણી કરીએ છીએ કે સરકાર બંધારણને ન છેતરે. અમે દરેક જાગૃત લોકોને આહવાન કરી છીએ કે નાગરિકતા સાથે જોડાયેલા સમાનપણા અને બિનસાપ્રંદાયિકપણાના બંધારણીય આદરને જાળવી રાખવામાં આવે.